

Barn- och skolnämnden

Handläggare: Agneta Brus
Titel: Verksamhetschef
E-post: Agneta.brus@norrtalje.se

Till: Barn- och skolnämnden

Mål- och budgetunderlag för barn- och skolnämnden 2022-2024

Förslag till beslut

1. Barn- och skolnämnden tar del av barn- och utbildningskontorets förslag till mål- och budgetunderlag 2022-2024 för barn- och skolnämnden, och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att fastställa avgift för förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg enligt föreliggande förslag med uppräknig av det av Skolverket fastställda taket för högsta avgiftsgrundande inkomst från 1 januari 2022 (beslutas av Skolverket i december årligen).
3. Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att fastställa avgift för ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola eller fritidshem enligt föreliggande förslag.
4. Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att fastställa avgift för prövning av betyg enligt föreliggande förslag.
5. Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att fastställa ersättning/peng till utförare av förskola, pedagogisk omsorg (dagtid), fritidshem, förskoleklass, grundskola och grundsärskola enligt föreliggande förslag.
6. Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att delegera till barn- och skolnämnden att fastställa ersättning/peng till utförare av omsorg på tid då förskola och fritidshem inte erbjuds ("nattomsorg").
7. Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att fastställa tilläggsbelopp för lovskola och modersmålsundervisning enligt föreliggande förslag.
8. Barn- och skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att fastställa ersättning för självskjuts med båt enligt föreliggande förslag.
9. Barn- och skolnämnden uppdrar till barn- och utbildningskontoret att i verksamhetsplan för 2022-24 föreslå fördelning av socioekonomisk ersättning per förskole- och skolenhet samt fördelning av särskilt bidrag för de mindre skärgårds- och landsbygdsskolorna.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Samtliga nämnder ska utarbeta ett mål- och budgetunderlag inför Mål- och budget 2022-2024, utifrån aktuella planeringsförutsättningar och de politiska direktiv och ekonomiska ramar som fastställts efter genomförda budgetdialoger med varje nämnd.

I mål- och budgetunderlaget som ska ligga till grund för Mål- och budget 2022-2024 ska nämnderna göra en första tolkning av de i direktiven angivna uppdragen, beskriva konsekvenserna av deras genomförande, samt kvittera att de kommer att kunna genomföras inom föreslagen ram. Vidare ska mål- och budgetunderlagen innehålla ekonomiska förutsättningar och beskrivning av verksamhetsförändringar, volymförändringar samt taxor och avgifter.

Ärendet

Beskrivning

Samtliga nämnder, KSON och de kommunala bolagen ska utarbeta ett mål- och budgetunderlag inför Mål- och budget 2022-2024, utifrån aktuella planeringsförutsättningar och de politiska direktiv och ekonomiska ramar som fastställts efter genomförda budgetdialoger med respektive nämnd.

I mål- och budgetunderlaget som ska ligga till grund för Mål- och budget 2022-2024 ska nämnderna göra en första tolkning av de i direktiven angivna uppdragen, beskriva konsekvenserna av deras genomförande, samt kvittera att de kommer att kunna genomföras inom föreslagen ram.

I den påföljande verksamhetsplaneringen för 2022 ska nämnderna precisera hur de kan bidra till måluppfyllelse inom relevanta områden genom konkreta uppdrag och åtgärder som nämnderna beslutar om i respektive verksamhetsplan. Kvarvarande uppdrag från barn- och skolnämnden i verksamhetsplan 2021-23 ingår inte i dessa mål- och budgetunderlag, men kan läggas till i nämndens verksamhetsplan för 2022-2024.

Lagkrav

Skriv här enligt instruktion i separat dokument.

Koppling till gällande styrdokument

- Styrmodell för Norrtälje kommun Kf 2019-11-11 § 259
- Planeringsförutsättningar för Mål- och budget 2022-24 med politiska direktiv och ramar med anvisningar inför framtagande av mål- och budgetunderlag.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Barn- och utbildningskontorets bedömning är att föreslagna ramar innebär att ytterligare effektiviseringar/besparingar utöver de i planeringsdirektiven angivna 6,2 mnkr kommer att behövas, och att det inte är möjligt att genomföra dessa utan att barn- och elevpengen påverkas.

Sammanfattningsvis föreslår barn- och utbildningskontoret:

- Att beslut om eventuella effektiviseringar inte påverkar barn- och elevpengen.
- Att verksamheten grundsärskola tillförs ytterligare 8,2 mnkr, varav 5 mnkr utgörs av individuellt behovsprövad nivåpeng, och 3,2 mnkr ökade kostnader för skolskjutsar.
- Att prisuppräknningen beräknas till 1,9% på den del av köp av verksamhet (420 mnkr) som utgörs av bidrag till fristående utförare vilket innebär ytterligare 0,8 mnkr.
- Att prisuppräknningen beräknas till 3,3% på den del av skolskjutsverksamheten (30 mnkr) som utgörs av upphandlade transporter, vilket innebär en ramökning på ytterligare 0,5 mnkr.
- Att barn- och skolnämnden tillförs 4,5 mnkr för ökade kostnader för ersättning till förskoleverksamheten vid förändrat datum för övergång till fritidshemmet (barn som fyller sex år) från den 1 augusti i stället för 1 juli.

Förvaltningens analys och slutsatser

Barn- och utbildningskontoret har upprättat förslag till mål- och budgetunderlag 2022-2024 för barn- och skolnämnden. Underlaget är upprättat i enlighet med de politiska direktiv och ramar med anvisningar som har sin utgångspunkt i Mål- och budget 2020-21 samt alliansstyrets 88-punktsprogram 2019-2022 samt styrmodellen.

Uppdrag och indikatorer

Barn- och skolnämnden har tilldelats uppdrag inom samtliga målområden.. Indikatorer för uppföljning av måluppfyllelse föreslås inom 5 av 7 målområden.. Några indikatorer behöver dock utvecklas och förtydligas i samband med verksamhetsplanen. Flertalet uppdrag kan genomföras inom budgetram, eller med det förslag till finansiering som ingår i planeringsdirektiven. Samtliga lokalförsörjningsuppdrag kräver nära samverkan med kommunstyrelsekontorets fastighetsavdelning. I föreliggande mål- och budgetunderlag ingår inga särskilda utredningsresurser från barn- och skolnämndens sida utöver befintliga personella resurser på barn- och utbildningskontoret.

Pris- och volymuppräknning

Prisuppräknning har skett med 2% på lönekostnader, 1% på lokalhyror och 1,7 % på övrig förbrukning. Barn- och utbildningskontoret anser att prisuppräknningen på den del av övrig förbrukning som avser köp av verksamhet är för låg. Barn- och skolnämnden betalar ut bidrag till fristående förskolor och skolor till ett belopp av ca 420 mnkr per år. Ca 80% av bidraget utgörs av personalkostnader. Uppräkning bör därför ske med 1,9% enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) vilket motsvarar ytterligare 0,8 mnkr).

Barn- och skolnämnden köper även skolskjuts genom upphandlade avtal på i storleksordningen 30 mnkr, där prisjusteringen överstiger 1,7%. Prisjusteringen för skolskjuts med större bussar uppgick från hösten 2021 till 3,39%, vilket alltså blir ca 0,5 mnkr mer än prisjusteringen.

Volymuppräknning har beräknats utifrån det beräknade volymantalet per verksamhet multiplicerat med uppräknade peng/bidragsbelopp uppräknade med 2,0% på personalkostnader och 1,7% för övrig förbrukning.

I pris- och volymuppräknningen ingår 5 mnkr för ökade kostnader för nivåpeng/tilläggsbelopp till följd av ökad andel elever som skrivs in i grundsärskolan. Detta belopp täcker dock endast den ökning av elevantalet som skett mellan 2020-2021, och barn och utbildningskontorets bedömning är att ytterligare 5 mnkr krävs vid ett elevtal om 90 elever.

Totalt ökar barn- och skolnämndens budgetram med 53,7 mnkr (5,3%). Kommunstyrelsekontoret har dock aviserat att nämndernas ramar kommer att justeras utifrån förändrade redovisningsprinciper för lokalhyror. Förändringen påverkar lokalkomponenten i barn- och elevpengen. I nuläget är det oklart hur stor ramjusteringen kommer att bli.

Uppräkning av elevpeng och övriga volymbaserade ersättningar till förskole- och skolverksamhet

Samtliga pengbelopp har för 2022 räknats upp enligt planeringsdirektiven, d.v.s. 2% för personalkostnader och 1,7% för övrig förbrukning. Beroende på tillkommande, förändrade eller borttagna komponenter i elevpengen blir den procentuella uppräknningen av barn- och elevpengen lite olika mellan de olika skolformerna enligt tabell i Mål- och budgetunderlaget.

Följande förändringar har räknats in i elevpengen 2022 (utöver satsningar i planeringsdirektiven): Lokalvårdskomponenten i fritidspengen har flyttats över till peng för förskoleklass från 2023. Fritidspengen innehåller ingen komponent för lokalhyra, då den ingår i lokalersättningen för grundskola. Därmed bör inte heller lokalvårdskomponenten ingå. I peng för förskoleklass har lokalhyra ingått, men ingen komponent för lokalvård. Det blir därför mer konsekvent att överföra komponenten för lokalvård till förskoleklass.

Följande faktorer kan komma att påverka preliminära pengbelopp i mål- och budgetunderlaget:

- Ramjustering p.g.a. förändrade redovisningsprinciper för internhyra
- Beslut om effektiviseringar som påverkar barn- och elevpengen
- Förändrad modell för socioekonomisk fördelning

Beroende på hur stor ramjusteringen blir, och vilka effektiviseringar som beslutas kan barn- och elevpengen behöva räknas om.

Förslag till förändringar i resursfördelningsmodell 2022

Barn- och utbildningskontoret har i verksamhetsplan 2021 i uppdrag att se över resursfördelningsmodellen till förskola och skola. Det är ett omfattande och komplext uppdrag som inte har varit möjligt att helt slutföra till detta mål- och budgetunderlag från 2022. Det behövs en genomgripande översyn av de komponenter som ingår i pengarna i nuvarande modell och fastställas hur interndebitering av IT, lokalvård och internhyra ska hanteras i en ny modell.

Förslag till förändringar som kan genomföras inför 2022:

En fråga som regelbundet återkommit de senaste åren är vilket datum barn som fyller 6 år ska övergå till fritidshemmet. De senaste åren har datum för övergång varit 1 juli, vilket inte anses vara ett bra datum varken ur barnperspektiv eller ur verksamhetsperspektiv. De flesta är överens om att ett lämpligare datum vore att barnen går kvar i förskola t.o.m. juli, och därefter börjar inskolning i fritidshemmet från augusti.

Med nuvarande bestämmelser i skolförordningen gäller att för elever som påbörjar utbildning i augusti ska bidrag utgå från och med 1 juli. Bestämmelsen tar endast sikte på fristående huvudmän, men för att tillämpa så lika villkor som möjligt har Norrtälje kommun tillämpat bestämmelsen även för kommunala huvudmän.

Ett beslut om återgång till 1 augusti som datum för övergång innebär alltså att barn- och skolnämnden kommer att betala ut ersättning för förskola i stället för den betydligt lägre ersättningen för fritidshem under ytterligare en månad. Mellanskillnaden uppgår till 4-5 mnkr. Förändringen kan leda till ett förändrat beteende hos vårdnadshavare som kanske säger upp förskoleplatsen i större utsträckning och sedan inte skriver in barnet i fritidshemmet förrän från september. Det kan också leda till att förskolorna inte "överinskriver" barn i samma utsträckning under våren, vilket det finns skäl att tro att många gör i syfte att minska de negativa ekonomiska konsekvenserna av den intäktsförlust som sker under juli. Det kan alltså finnas faktorer som i viss mån kompenserar för kostnadsökningen, men den är svår att förutse och beräkna i nuläget.

Förändringar i modellen för socioekonomisk fördelning

Norrtälje kommun fördelar sedan många år ca 35 mnkr till förskola och skola utifrån socioekonomiska kriterier. De kriterier som används utgörs av utländsk bakgrund och vårdnadshavarens utbildningsnivå vilket är faktorer som i stor utsträckning påverkar elevernas förväntade resultat. Skollagen ställer krav på att hemkommunen ska fördela resurser efter elevernas förutsättningar och behov.

Modellen har varit förhållandevis konstant genom åren. Till grundskolan fördelas ca 30 mnkr vilket utgör ca 5% av det totala bidragsbeloppet. Till förskolan fördelas ca 5 mnkr vilket endast utgör knappt 1,5% av det totala bidragsbeloppet.

Barn- och utbildningskontoret föreslår att anslaget som fördelas ut efter socioekonomiska kriterier 2022 utökas till 2,5% av det samlade bidragsbeloppet för förskolan och 7,5% av bidragsbeloppet för grundskolan. Det skulle innebära en ökning av det sammanlagda anslaget till ca 55 mnkr. Ökningen kan finansieras genom att grundpengen minskas med motsvarande belopp. En viss omfördelning av de totala resurserna kommer att omfördelas mellan såväl huvudmän som skolenheter, vilket ju också är syftet med modellen. De enheter som har bäst socioekonomiska förutsättningar kommer att få något sänkt bidrag, medan de som har sämst förutsättningar kommer att få sin ersättning höjd i motsvarande mån.

Barn- och utbildningskontoret föreslår också att faktorn utländsk bakgrund ges en högre viktning i förskolan, då det råder stora skillnader mellan förskolorna hur många barn med annat modersmål de tar emot vilket är en viktig parameter för barnens fortsatta språkutveckling och förutsättningar att lyckas i skolan.

Även i grundskoleverksamheten bör faktorn utländsk bakgrund få en något högre viktning för att ge bättre förutsättningar till skolenheter som tar emot en större andel nyanlända elever.

Ersättning till omsorg på tid då förskola och fritidshem inte erbjuds ("nattomsorg")

En ny modell behöver tas fram inför 2022 som tar större hänsyn till barnets faktiska närvaro och gruppstorlek i stället för bidrag per barn som enheten får oavsett om barnet är närvarande eller ej. En problematik är att det är oklart om nuvarande verksamhetssystem klarar att hantera en sådan modell vilket kan leda till för mycket "manuell" hantering i samband med beräkning och utbetalning av ersättning. Det är dock viktigt att säkerställa att bidrag inte betalas för barn som inte är närvarande i verksamheten och att resurserna används så effektivt som möjligt så att fler barn kan erbjudas nattomsorg. Barn- och utbildningskontoret föreslår att kommunfullmäktige delegerar till barn- och skolnämnden att i verksamhetsplan 2022-24 fastställa ersättningen till nattomsorgen som rör ett begränsat antal barn (ca 20-25st).

Inför 2023 föreslås ytterligare förändringar som dock behöver utredas ytterligare.

Särskilt om lokalersättning/lokalpeng

Ersättning till fristående skolor för lokalkostnader ska enligt skolförordningen beräknas som kommunens genomsnittliga lokalkostnad per barn och elev i motsvarande verksamhet. Lokalkostnadsdelen i barn- och elevpengen sjunker 2022 både vad gäller förskole- och grundskoleverksamhet dels till följd av förändringar i lokalbeståndet, för att antalet barn och elever ökat, men också till följd av förändrade redovisningsprinciper för beräkningen av barn- och skolnämndens internhyror.

Den genomförda förändringen av internhyresberäkningen innebär sänkt lokalpeng och ersättning till fristående utförare med ca 4,6 mnkr (exkl. hyreskostnader för paviljonglösningar i Älmsta och Svanberga) alternativt 2,8 mnkr (inkl. ovanstående paviljonglösningar).

I planeringsdirektiven ingår ramökning till etablering av paviljonger vid Svanberga skola och Älmsta förskola. Dessa har inte räknats med i lokalpengsberäkningen i nuläget då beslut om etablering av paviljongerna ännu inte fattats och det är oklart från vilket datum debitering av hyreskostnaden kommer att ske. Det innebär att lokalpengen kan komma att behöva justeras vid en senare tidpunkt.

Effektiviseringskrav

Planeringsdirektiven innehåller ett effektiviseringskrav på 6,2 mnkr vilket motsvarar 0,5% av nämndens budgetram. Barn- och utbildningskontoret har lämnat förslag på möjliga effektiviseringar/ besparingar motsvarande ca 20 mnkr. I första hand förordas åtgärder som inte innebär minskade resurser till pedagogisk personal, lärverktyg, skolmåltider och elevhälsa.

Barn- och utbildningskontoret vill återigen peka på vikten av att internprissättningsmodellen för IT, lokalkostnader och lokalvård genomlysas så att inte kostnader som inte bör belasta skolhuvudmannen är inräknade i underlaget.

Tidplaner

Mål- och budgetunderlag för barn- och skolnämnden 2022-2024

Ärendet behandlas i barn- och skolnämnden den 13 september 2021.

Mål- och budget 2022-2024

Mål- och budget 2022-2024 behandlas i kommunstyrelsen den 25 oktober och i kommunfullmäktige den 15 november

Verksamhetsplan 2022-2024 för barn- och skolnämnden

Ärendet behandlas i barn- och skolnämndens arbetsutskott den 29 november och i barn- och skolnämnden den 13 december.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Agneta Brus
Verksamhetschef verksamhetsstöd & kansli
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Förslag till Mål- och budgetunderlag för barn- och skolnämnden 2022-2024

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen